РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

№ 2 (43)

Березень – квітень 2022 р.

DOI 10.53672/ej.2.2022

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій з 2015 року, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

DOI: 10.53672/ej.2.2022

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

Електронне видання

Виходить один раз на два місяці

Засновано у травні 2016 року

2022, № 2 (43)

березень – квітень 2022 р.

Київ

expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.2.2022[1]
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000

Ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785)

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович[3]

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08[2]

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025

С89 **Судово-психологічна експертиза.** Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферат.-наук. online журн. — 2022. — № 2 (43) (березень – квітень 2022). — 44 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Журнал присвячений теорії і практиці судово-психологічної експертизи, застосуванню поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності. Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Для судових експертів, психологів, поліграфологів, правників, науковців і здобувачів освіти.

УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються. За точність викладеного матеріалу та достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Зміни тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором. Комерційне використання матеріалу заборонено. Авторські права належать їх авторам. Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Електронна сторінка номера — див. «Посилання»[1]

Журнал включено до: Google Scholar, ISSN Portal, Crossref, Реєстр наукових видань України, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Реєстр суб'єктів у сфері медіа.

Випуск сформовано в електронному архіві журналу з матеріалів, оприлюднених на сайті видання; дати першого оприлюднення зазначено біля кожного матеріалу.

© Автори матеріалів, 2022
© Видавник Назаров О. А., оформлення PDF-версії, 2022

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (стаж експертної діяльності з 2000 р.), поліграфолог, правознавець

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (психологічні науки)

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика» (юридичні науки)

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», здобувач ступеня доктора філософії (юридична психологія)

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор; Одеський державний університет внутрішніх справ

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України; Національна академія внутрішніх справ

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор; Державний науково-дослідний інститут МВС України

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор; Національний університет «Одеська юридична академія»

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України; Дніпровський державний технічний університет

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент; НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор; професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент; ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент; Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук; Одеський державний університет внутрішніх справ

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса (Полтавське відділення), атестований судовий експерт

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса, атестований судовий експерт

Савостін О. П. — старший судовий експерт; Одеський НДІ судових експертиз, атестований судовий експерт

Лисенко А. Б. — експерт-поліграфолог; Міжнародна асоціація професіоналів у поліграфології (AIPP)

Шаповалов В. О. — експерт-поліграфолог, атестований судовий експерт; ГО «Колегія поліграфологів України»

Зміст

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ 4

ПЕРЕДМОВА 8

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 12

1.1. Теорія та історія застосування спеціальних знань *12*

Горський С. В. Психологічні підходи до збереження здоров'я особистості в умовах військового стану 12

1.2. Проблемні аспекти застосування поліграфа *15*

Міжнародне співтовариство поліграфологів. Міжнародне співтовариство поліграфологів проводить акредитацію українських поліграфологів на участь в освітніх заходах у відповідності до міжнародного стандарту ASTM E2064-00 (2014 року) про періодичне підвищення кваліфікації поліграфолога 15

1.3. Судово-психологічна експертиза *16*

Питання та відповіді експертів з судової психологічної експертизи. Створені групи для оперативного отримання громадянами, адвокатами, суддями, слідчими інформації щодо психологічної експертизи та залучення судового експерта психолога (поліграфолога) . . . 16

1.4. Судова практика *18*

14 червня 2022 року виповнилось 20 років з дати утворення в 2002 році Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз та внесенням Інституту до сфери управління Міністерства юстиції України 18

Хмельницький апеляційний суд. Попри підтверджувальні результати генетичної експертизи чоловік заперечує своє батьківство: суд позбавив його батьківських прав 19

Кабінет Міністрів України. 05 серпня 2022 року Кабінет Міністрів України реорганізував Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України шляхом його приєднання до Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» Мін'юсту 21

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 25

19 березня 2022 року для українців було проведено відкритий Вебінар на тему: «Психологічна протидія дезінформації в умовах Війни з

боку рф в Україні» за ініціативи всеукраїнської платформи - Психологічна підтримка «Перемога». 25

Міжнародна компанія Converus Inc. - розробник сучасного поліграфа EyeDetect приєдналася до інших компаній і країн світу із засудженням війни в Україні з боку рф та призупинення продажу, сервісу та застосування поліграфа EyeDetect в росії або Беларусі 25

Міжнародне співтовариство поліграфологів (ISOPE) прийняло резолюцію, якою засудило війну рф в Україні та призупинило членство поліграфологів - громадян рф в ISOPE в 2022 році, тимчасово виключило їх з реєстру членів ISOPE та вжило інші обмеження 26

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ 28

Навчальні відеоінструкції до Mobi-підлокітників Polygraph 28

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ. 31

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ І ТЕЗ АВТОРІВ 34

ВІДОМОСТІ ПРО ЖУРНАЛ 37

ВИХІДНІ ДАНІ. 44

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Передмова

Наш журнал — реферативно-науковий. Поряд з авторськими статтями, які вперше публікуються саме тут, ми подаємо реферати вже опублікованих праць: наукових статей, посібників, оглядів судової практики, офіційних документів. Реферат стисло передає зміст першоджерела; біля кожного такого матеріалу є позначка «Реферат», анотація та бібліографічний опис першої публікації. Так журнал показує, що нового з'явилося в науці й практиці, і веде читача до оригіналу.[1]

Шановні колеги! Судова експертиза — професія для тих, хто не зупиняється на першому поясненні. Номер 2022, № 2 (43) за березень–квітень 2022 року пропонує 6 матеріалів про поліграф і виявлення обману, права дитини і сімейні спори, судово-психологічна експертиза.

> *Цікавий факт зі світу судової експертизи. 1892 року видавництво Macmillan випустило книгу Френсіса Гальтона «Finger Prints». Гальтон дійшов висновку, що особливості папілярних ліній майже повністю незмінні «від народження до смерті»: вони з'являються ще до народження і зберігаються після смерті, доки їх не знищить розкладання. У 2022 році минає 130 років від цієї події.*[2]

Почніть читання з матеріалу «Психологічні підходи до збереження здоров'я особистості в умовах військового стану». Якщо після нього у вас з'являться власні запитання, це добрий знак: так починається науковий пошук. Пишіть до журналу — ми публікуємо дослідження науковців і практиків.

Редакція журналу

> **Цифри війни.** Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, щодня забирає життя. Станом на 28 квітня 2022 р. Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила за-

гибель 2 899 цивільних осіб, серед них 210 дітей, і поранення 3 235 цивільних осіб, серед них 309 дітей. За кожною цифрою — людська доля, і завдання юридичної психології — допомагати правосуддю встановлювати правду про ці злочини.[3]

Зруйнований літак Ан-225 «Мрія» в аеропорту «Антонов» у Гостомелі після російського вторгнення, 3 квітня 2022 р. Фото: Олександр Ратушняк, ліцензія CC BY-SA 4.0.[4]

ПАМ'ЯТІ СУДДІ ЛЮБОВІ ХАРЕЧКО

Любов Костянтинівна Харечко — суддя Чернігівського апеляційного суду. 3 березня 2022 р. поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові розстріляли автомобіль, у якому вона разом із сином намагалася евакуюватися. Любов Костянтинівна загину-

ла, її син зазнав поранення[5]. Любов Харечко писала вірші — про війну і мир, про материнство, віру, рідну землю і суддівську долю. З березня 2022 р. в кожному номері журналу — один її вірш.

Вірш номера: «Мої вірші» (жовтень 2014 р.)[6]

Читати вірш «Мої вірші» у збірнику (с. 4)

> **Судді — жертви війни.** Станом на 30.04.2022 органи судової влади та судові медіа повідомили, що внаслідок збройної агресії російської федерації загинула щонайменше одна суддя: Любов Харечко (суддя Чернігівського апеляційного суду, 03.03.2022)[5]. Пам'ятаємо кожного.

REFERENCES

1. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Finger Prints by Francis Galton (1892). Project Gutenberg. URL: https://gutenberg.org/cache/epub/36979/pg36979-images.html (data zvernennia: 04.11.2026).

3. OHCHR, "Ukraine: civilian casualty update" (storinka: "Ukraine: Civilian casualties as of 28 April 2022", opubl. 29.04.2022). URL: https://ukraine.un.org/en/download/104999/180011 (data zvernennia: 04.11.2026).

4. Oleksandr Ratushniak. Zruinovanyi litak An-225 "Mriia" v aeroportu "Antonov" u Hostomeli pislia rosiiskoho vtorhnennia, 3 kvitnia 2022 r [The An-225 "Mriya" Aircraft Destroyed at Antonov Airport in Hostomel

After the Russian Invasion, 3 April 2022] : fotohrafiia (litsenziia CC BY-SA 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:An-225_Mriya_after_Russian_invasion_of_Ukraine.jpg (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Suddiu z Chernihova vbyly pry sprobi evakuatsii [Judge from Chernihiv Killed While Trying to Evacuate]. Sudovyi reporter : vebsait. 2022. 4 berez. URL: https://sudreporter.org/suddyu-z-chernigova-vbyly-pry-sprobi-evakuacziyi/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

6. Kharechko L. K. Moi virshi — tse kryk dushi [My Poems Are the Cry of the Soul] : zbirnyk poezii / Liubov Kharechko. Chernihiv : [s. n.], 2026. 56 s. : il., fot. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.6.2026.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/books/19828-kharechko-moi-virshi-tse-kryk-dushi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 1. Наукові публікації (статті, реферати статей)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію. До наукових публікацій подано розширену анотацію українською мовою з ключовими словами та англомовну анотацію (Abstract, Keywords); наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

Психологічні підходи до збереження здоров'я особистості в умовах військового стану[1]

Горський С. В.

Оригінальна публікація · оприлюднено 11.04.2023

Анотація. Тривалий стрес, фізичне перевантаження та втрата звичної підтримки, з якими стикається людина в умовах воєнного стану, роблять збереження її здоров'я окремим завданням для психологів, командирів і медиків. У тезах С. В. Горського (Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «Одеська юридична академія») систематизовано три групи підходів до розв'язання цього завдання, насамперед стосовно військовослужбовців. Перший, підхід збереження психічного здоров'я, охоплює психологічну підтримку й консультування, особливо тих, хто вперше опинився в зоні бойових дій, формування стресостійкості, тренінги й семінари для нарощування резервів психологічної стійкості. У його межах автор розрізняє когнітивно-поведінковий напрям (позитивні установки, тренінги з управління емоціями, релаксації, позитивного мислення й «довірливого спілкування»), гуманістичний (потреба в самореалізації, віра у власні можливості, відчуття значущості своїх дій), позитивну психологію (розвиток вдячності, позитивне сприйняття подій, допомога іншим, «акцентування мови почуттів» як відкрите вираження емоцій) і психотерапію для тих, хто потребує додаткової підтримки. Другий підхід стосується фізичного здоров'я: повноцінного харчування з потрібними вітамінами й мінералами та регулярних фізичних вправ. Третій, комунікаційний, передбачає налагодження ефективних каналів зв'язку між військовими та керівництвом (радіо, телефон, електронна пошта, відеозв'язок) і навчання навичок комунікації, що, на думку автора, покращує координацію дій, зменшує ризик помилок і непорозумінь та підвищує безпеку. Підсумкові завдання сформульовано так: підтримка психічного здоров'я з можливістю консультації та спілкування з рідними, доступ до медичної допомоги, профілактичні медичні обстеження, індивідуальне психологічне консультування, яке через терапевтичні стосунки змінює світосприймання й поведінку, а також відпочинок і належні умови для сну. Тези мають оглядовий характер і можуть бути орієнти-

ром для психологів, які працюють із військовослужбовцями, та для планування заходів психологічної підтримки в підрозділах.

Ключові слова: воєнний стан, здоров'я особистості, психічне здоров'я, стрес, стресостійкість, психологічне консультування, військовослужбовці, позитивна психологія, комунікаційний підхід, фізичне перевантаження.

Psychological Approaches to Preserving Personal Health Under Martial Law

Horskyi S. V.

Abstract. Prolonged stress, physical overload and the loss of habitual social support under martial law make the preservation of personal health a distinct task for psychologists, commanders and medical staff. In these theses, S. V. Horskyi (Kyiv University of Intellectual Property and Law, National University "Odesa Law Academy") outlines three groups of approaches, with particular reference to military personnel. The mental health approach includes psychological support and counselling, especially for those deployed to a combat zone for the first time, stress-resilience building and training sessions. Within it, the author distinguishes cognitive-behavioural techniques (positive attitudes, emotion management, relaxation, positive thinking and "trusting communication"), humanistic psychology (self-realisation, belief in one's own abilities, a sense of meaningful action), positive psychology (gratitude, positive appraisal of events, helping others, open expression of feelings) and psychotherapy for those who need additional help. The physical health approach focuses on adequate nutrition and regular exercise. The communication approach concerns effective channels between service members and their commanders (radio, telephone, e-mail, video links) and training in communication skills, which, according to the author, improves coordination, reduces errors and misunderstandings and enhances safety. The concluding tasks include mental health support with access to counselling and contact with family, medical care, preventive medical check-ups, individual psychological counselling grounded in the therapeutic relationship, and adequate

rest and sleep. The paper is descriptive and may serve as a reference for psychologists working with military personnel and for planning psychological support in units.

Keywords: martial law, personal health, mental health, stress, stress resilience, psychological counselling, military personnel, positive psychology, communication, physical overload.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 11.04.2023.

REFERENCES

1. Horskyi S. V. Psykholohichni pidkhody do zberezhennia zdorovia osobystosti v umovakh viiskovoho stanu [Psychological Approaches to Preserving Personal Health Under Martial Law]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/spetsialni-znannya/8710-gorskij-s-v-psikhologichni-pidkhodi-do-zberezhennya-zdorov-ya-osobistosti-v-umovakh-vijskovogo-stanu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.2. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

Міжнародне співтовариство поліграфологів проводить акредитацію українських поліграфологів на участь в освітніх заходах у відповідності до міжнародного стандарту ASTM E2064-00 (2014 року) про періодичне підвищення кваліфікації поліграфолога[1]

Міжнародне співтовариство поліграфологів.

Інформаційний матеріал · оприлюднено 11.08.2022

Анотація. Оголошення Міжнародного співтовариства поліграфологів (ISOPE) про акредитацію українських поліграфологів для участі в освітніх заходах відповідно до стандарту ASTM E2064-00 (2014), який передбачає періодичне підвищення кваліфікації обсягом 40 годин за два роки. Анонсовано вебінар 12 серпня 2022 р., присвячений пам'яті Клива Бакстера (Cleve Backster); вар-

тість участі — 850 грн, тривалість — 6 акад. год (0,2 кредиту ЄКТС). Наведено перелік 24 країн, поліграфологи яких є членами ISOPE, повідомлено про призупинення членства поліграфологів — громадян рф, про близько 400 учасників заходів ISOPE в Україні з 2019 р. та контакти представника ISOPE в Україні.

Ключові слова: ISOPE, поліграфологи, підвищення кваліфікації, ASTM E2064, вебінар, Клив Бакстер.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 11.08.2022.

REFERENCES

1. Mizhnarodne spivtovarystvo polihrafolohiv. Mizhnarodne spivtovarystvo polihrafolohiv provodyt akredytatsiiu ukrainskykh polihrafolohiv na uchast v osvitnikh zakhodakh u vidpovidnosti do mizhnarodnoho standartu ASTM E2064-00 (2014 roku) pro periodychne pidvyshchennia kvalifikatsii polihrafoloha [The International Society of Polygraph Examiners Accredits Ukrainian Polygraph Examiners for Participation in Educational Events in Accordance with the International Standard ASTM E2064-00 (2014) on Periodic Professional Development of Polygraph Examiners]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/7124-mizhnarodne-spivtovaristvo-poligrafologiv-provodit-akreditatsiyu-ukrajinskikh-poligrafologiv-na-uchast-v-osvitnikh-zakhodakh-u-vidpovidnosti-do-mizhnarodnogo-standartu-astm-e2064-00-2014-roku-pro-periodichne-pidvishchennya-kvalifikatsiji-poligrafologa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.3. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

Питання та відповіді експертів з судової психологічної експертизи. Створені групи для оперативного отримання громадянами, адвокатами, суддями, слідчими інформації щодо психологічної експертизи та залучення судового експерта психолога (поліграфолога)[1]

Інформаційний матеріал · оприлюднено 14.06.2022

Анотація. Редакція повідомляє, що 14 червня 2022 р. через велику кількість звернень громадян, адвокатів, суддів, прокурорів і слідчих створено спільноту у Viber і групу в Telegram для оперативного отримання інформації щодо підготовки, призначення та проведення судово-психологічної експертизи, зокрема із застосуванням поліграфа за міжнародними стандартами. У групах судові експерти відповідатимуть на запитання учасників, публікуватимуться новини галузі судової експертизи в Україні та світі, нормативні документи. Наведено посилання на групи та згадано інші матеріали журналу.

Ключові слова: судово-психологічна експертиза, поліграф, консультації судових експертів, Telegram, Viber.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 14.06.2022.

REFERENCES

1. Pytannia ta vidpovidi ekspertiv z sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy. Stvoreni hrupy dlia operatyvnoho otrymannia hromadianamy, advokatamy, suddiamy, slidchymy informatsii shchodo psykholohichnoi ekspertyzy ta zaluchennia sudovoho eksperta psykholoha (polihrafoloha) [Questions and Answers of Experts on Forensic Psychological Examination. Groups Have Been Created for Citizens, Lawyers, Judges and Investigators to Promptly Obtain Information on Psychological Examination and the Involvement of a Forensic Psychologist (Polygraph Examiner)]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/6749-pitannya-vidpovidi-ekspertam-z-sudovoji-psikhologichnoji-ekspertizi-stvoreni-sotsialni-grupi-dlya-operativnogo-otrimannya-informatsiji-gromadyanami-advokatami-suddyami-slidchimi-shchodo-psikhologichnoji-ekspertizi-ta-zaluchennya-sudovogo-eksperta-psikhologa-poligrafologa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.4. СУДОВА ПРАКТИКА

14 червня 2022 року виповнилось 20 років з дати утворення в 2002 році Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз та внесенням Інституту до сфери управління Міністерства юстиції України[1]

Інформаційний матеріал · оприлюднено 15.06.2022

Анотація. Привітання редакції журналу Дніпропетровському науково-дослідному інституту судових експертиз з 20-річчям. Нагадано, що інститут утворено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 червня 2002 р. № 341-р на базі Дніпропетровського відділення Харківського НДІСЕ ім. М. С. Бокаріуса, яке діяло з 1993 р., з віднесенням до сфери управління Мін'юсту. Зазначено зону обслуговування (Дніпропетровська та Запорізька області), правові засади діяльності, основні напрями роботи — судові експертизи й експертні дослідження, наукова та методична діяльність, підготовка й підвищення кваліфікації експертів, а також контактні дані інституту.

Ключові слова: Дніпропетровський НДІСЕ, ДніпроНДІСЕ, ювілей, державні експертні установи, Міністерство юстиції України, розпорядження КМУ № 341-р.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 15.06.2022.

REFERENCES

1. 14 chervnia 2022 roku vypovnylos 20 rokiv z daty utvorennia v 2002 rotsi Dnipropetrovskoho naukovo-doslidnoho instytutu sudovykh ekspertyz ta vnesenniam Instytutu do sfery upravlinnia Ministerstva yustytsii Ukrainy [On 14 June 2022, 20 Years Passed Since the Establishment in 2002 of the Dnipropetrovsk Research Institute of Forensic Examinations and Its Transfer to the Management of the Ministry of Justice of Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/

all-news/6751-14-chervnya-2002-roku-bulo-utvoreno-dnipropetrovskij-naukovo-doslidnij-institut-sudovikh-ekspertiz-z-vnesennyam-tsogo-instytutu-do-sferi-upravlinnya-ministerstva-yustitsiji-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Попри підтверджувальні результати генетичної експертизи чоловік заперечує своє батьківство: суд позбавив його батьківських прав[1]

Хмельницький апеляційний суд.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 02.08.2022

Реферат. Повідомлення Хмельницького апеляційного суду, оприлюднене 2 серпня 2022 р. на порталі «Судова влада України», стосується рішення Новоушицького районного суду Хмельницької області у справі про позбавлення батьківських прав; номера справи й дати рішення в матеріалі не наведено. Позивачка, мешканка Хмельницького, просила позбавити колишнього чоловіка батьківських прав щодо їхньої малолітньої доньки, яка після розлучення проживає з матір'ю. Суд раніше стягнув із батька аліменти, однак він їх не сплачує. Роком раніше чоловік сам звертався до суду з вимогою виключити відомості про нього як батька з актового запису про народження дитини, але відмовився від цього позову після того, як судово-медична генотипоскопічна експертиза підтвердила його батьківство. Попри висновок експертизи, він дитини не визнає, не спілкується з нею, не бере участі у вихованні та утриманні, не піклується про її фізичний і духовний розвиток. Орган опіки та піклування підтримав позов, вказавши на заборгованість з аліментів понад 24 тис. грн, відсутність батьківської турботи й ухилення від батьківських обов'язків. Відповідач надіслав матері нотаріально посвідчену заяву про визнання позову, і суд розцінив це як свідчення відсутності наміру змінити ставлення до дитини та належно виконувати обов'язки батька. Задовольняючи позов, суд підкреслив, що позбавлення батьківських прав не тягне невідворотних наслідків: особа зберігає право на спілкування з дитиною і побачення з нею, як це передбачено законом, а також право

звернутися до суду з позовом про поновлення батьківських прав. На момент публікації рішення не набрало законної сили й могло бути оскаржене в апеляційному порядку. Справа показує межі доказового значення генетичної експертизи: вона встановлює біологічне походження дитини, але не вирішує питання про виконання батьківських обов'язків, яке суд оцінює за поведінкою батька, позицією органу опіки та іншими доказами.

Ключові слова: позбавлення батьківських прав, судово-медична генотипоскопічна експертиза, встановлення батьківства, аліменти, орган опіки та піклування, визнання позову, поновлення батьківських прав, сімейні спори.

Despite Confirmatory Results of a Genetic Examination, a Man Denies His Paternity: The Court Deprived Him of Parental Rights

Khmelnytskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. This digest reports a decision of the Novoushytskyi District Court of Khmelnytskyi Oblast, published by the Khmelnytskyi Court of Appeal on the Judicial Power of Ukraine portal on 2 August 2022; the case number and the date of the decision are not given. A mother sought to deprive her former husband of parental rights in respect of their minor daughter, who has lived with her since the divorce. The father had been ordered to pay child support but did not pay it. A year earlier he had sued to remove his name from the child's birth record, but withdrew the claim after a forensic medical genetic examination confirmed his paternity. He nevertheless refused to recognise the child, had no contact with her and took no part in her upbringing or maintenance. The guardianship authority supported the claim, citing child support arrears exceeding UAH 24,000 and evasion of parental duties, and the defendant sent a notarised statement admitting the claim, which the court treated as evidence that he did not intend to change his attitude towards the child. Granting the claim, the court noted that deprivation of parental rights is not irreversible: the person retains the right to communicate with and see the child as provided by law and may sue for restoration of parental rights. At the time of publication,

the decision had not entered into force and could be appealed. For forensic and legal practice, the case illustrates the evidentiary limits of genetic examination: it establishes biological parentage but does not resolve whether parental duties are performed, which the court assesses on the basis of the parent's conduct, the opinion of the guardianship authority and other evidence.

Keywords: deprivation of parental rights, forensic genetic examination, DNA paternity testing, child support, guardianship authority, admission of claim, restoration of parental rights, family disputes.

Реферат оприлюднено в журналі 02.08.2022. Відомості про першу публікацію уточнюються редакцією.

REFERENCES

1. Khmelnytskyi apeliatsiinyi sud. Popry pidtverdzhuvalni rezultaty henetychnoi ekspertyzy cholovik zaperechuie svoie batkivstvo: sud pozbavyv yoho batkivskykh prav [Despite Confirmatory Results of a Genetic Examination, a Man Denies His Paternity: The Court Deprived Him of Parental Rights] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/7067-popri-pidtverdzhuvalni-rezultati-genetichnoyi-ekspertizi-cholovik-zaperechuye-svoye-batkivstvo-sud-pozbaviv-jogo-batkivskih-prav (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

05 серпня 2022 року Кабінет Міністрів України реорганізував Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України шляхом його приєднання до Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» Мін'юсту[1]

Кабінет Міністрів України.

Реферат офіційного документа · оприлюднено 06.09.2022

Реферат. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2022 р. № 691-р уряд погодився з пропозицією Міністерства

юстиції щодо реорганізації Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції шляхом його приєднання до Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса» Мін'юсту. Документ визначає, що реорганізація здійснюється в межах бюджетних коштів, передбачених на відповідний рік Інституту права та післядипломної освіти, а Міністерство юстиції має забезпечити в установленому законодавством порядку заходи, пов'язані з реорганізацією. Матеріал журналу поєднує виклад розпорядження з коментарем Міністра юстиції Дениса Малюськи, оприлюдненим 17 серпня 2022 р. Міністр назвав цей крок частиною «активної нормалізації структури» відомства, яку розпочали «згори», зменшуючи кількість підпорядкованих організацій, зокрема через об'єднання державних підприємств і приєднання інституту права та післядипломної освіти до національного наукового центру. Сам термін «нормалізація», за його словами, запозичено з доміністерського досвіду, коли так називали загальне скорочення заробітних плат працівникам організації. Наведено також довідкові дані про заклад, що приєднується: його засновано 13 березня 2002 р., основний вид діяльності — 85.59 «Інші види освіти, н. в. і. у.». Для судових експертів, працівників системи юстиції та науковців повідомлення фіксує організаційну зміну в мережі установ, підпорядкованих Міністерству юстиції: заклад післядипломної освіти стає частиною національного наукового центру, що спеціалізується на судових експертизах. Розпорядження врегульовує лише організаційну форму та джерело фінансування реорганізації; інших положень, зокрема щодо змісту діяльності об'єднаної установи, у тексті не наведено.

Ключові слова: розпорядження КМУ № 691-р, реорганізація, приєднання, Інститут права та післядипломної освіти, ННЦ «Інститут судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса», Міністерство юстиції України, післядипломна освіта, державні експертні установи.

On 5 August 2022, the Cabinet of Ministers of Ukraine Reorganised the Institute of Law and Postgraduate Education of the Ministry of Justice of Ukraine by Merging It into the National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute" of the Ministry of Justice

Kabinet Ministriv Ukrainy.

Abstract. By Order No. 691-r of 5 August 2022, the Cabinet of Ministers of Ukraine approved the proposal of the Ministry of Justice to reorganise the Institute of Law and Postgraduate Education of the Ministry of Justice by merging it into the National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute" of the Ministry of Justice. The order provides that the reorganisation is to be carried out within the budget allocated to the Institute of Law and Postgraduate Education for the relevant year and instructs the Ministry of Justice to implement the related measures in accordance with the law. The journal's report combines the content of the order with a comment by the Minister of Justice, Denys Maliuska, published on 17 August 2022, who described the step as part of an "active normalisation" of the ministry's structure started "from the top" by reducing the number of subordinate organisations, including the merger of state enterprises and the accession of the institute to the national scientific centre. Reference data on the merged institution are also given: it was founded on 13 March 2002, and its principal activity is classified under code 85.59 (other education not elsewhere classified). For forensic experts, justice system staff and researchers, the report records an organisational change in the network of institutions subordinate to the Ministry of Justice, as a postgraduate education institution becomes part of the national centre specialising in forensic examinations. The order regulates only the organisational form and the source of funding of the reorganisation and contains no provisions on the activities of the merged institution.

Keywords: Cabinet of Ministers of Ukraine, reorganisation, merger, Ministry of Justice of Ukraine, Bokarius Forensic Science Institute, postgraduate education, state forensic institutions.

Першоджерело: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.08.2022 № 691-р. Реферат оприлюднено в журналі 06.09.2022.

REFERENCES

1. Kabinet Ministriv Ukrainy. 05 serpnia 2022 roku Kabinet Ministriv Ukrainy reorhanizuvav Instytut prava ta pisliadyplomnoi osvity Ministerstva yustytsii Ukrainy shliakhom yoho pryiednannia do Natsionalnoho naukovoho tsentru "Instytut sudovykh ekspertyz im. Zasl. prof. M.S. Bokariusa" Miniustu [On 5 August 2022, the Cabinet of Ministers of Ukraine Reorganised the Institute of Law and Postgraduate Education of the Ministry of Justice of Ukraine by Merging It into the National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute" of the Ministry of Justice] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. № 2 (43). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/7226-17-serpnya-2022-roku-institut-prava-ta-pislyadiplomnoji-osviti-ministerstva-yustitsiji-ukrajini-bulo-priednano-do-natsionalnogo-naukovogo-tsentru-institut-sudovikh-ekspertiz-im-zasl-prof-m-s-bokariusa-ministerstva-yustitsiji-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 2. Новини журналу

19.03.2022

19 березня 2022 року для українців було проведено відкритий Вебінар на тему: «Психологічна протидія дезінформації в умовах Війни з боку рф в Україні» за ініціативи всеукраїнської платформи - Психологічна підтримка «Перемога»[1]

19 березня 2022 року на фейсбук-сторінці всеукраїнської платформи «Психологічна підтримка „Перемога“» відбувся вебінар про психологічну протидію дезінформації під час війни, яку росія розв'язала проти України 24 лютого 2022 року. Спікером був судовий експерт-психолог, канд. психол. наук, доцент Олег Назаров. Дезінформацію розглянуто як інформаційно-психологічний вплив через перекручені чи умисно змінені відомості, мета якого — здобути переваги через вигідну для того, хто впливає, поведінку людини й суспільства. Додано презентацію доповіді, ресурси Центру протидії дезінформації при РНБО, платформи «Розкажи мені» і портал warcrimes.gov.ua.

10.04.2022

Міжнародна компанія Converus Inc. - розробник сучасного поліграфа EyeDetect приєдналася до інших компаній і країн світу із засудженням війни в Україні з боку рф та призупинення продажу, сервісу та застосування поліграфа EyeDetect в росії або Беларусі[2]

Компанія Converus Inc. (Лехі, штат Юта, США), розробник автоматизованого поліграфа EyeDetect, 7 квітня 2022 року оприлюднила заяву на підтримку українського народу. Вона засудила неспровоковане вторгнення російських військ в Україну, закликала негайно припинити війну й заборонила росії та Білорусі, а також своїм авторизованим дистриб'юторам і постачальникам послуг продавати технологію

EyeDetect чи мати до неї доступ. Президент і генеральний директор Converus Тодд Мікельсен назвав дії росії нелюдськими й непробачними. До заяви додано опис EyeDetect у викладі компанії.

10.04.2022

Міжнародне співтовариство поліграфологів (ISOPE) прийняло резолюцію, якою засудило війну рф в Україні та призупинило членство поліграфологів - громадян рф в ISOPE в 2022 році, тимчасово виключило їх з реєстру членів ISOPE та вжило інші обмеження[3]

3 березня 2022 року Рада директорів Міжнародного співтовариства поліграфологів (ISOPE), що об'єднує фахівців понад 25 країн, ухвалила резолюцію із засудженням військового нападу російської федерації на Україну 24 лютого 2022 року. Членство поліграфологів, які є громадянами росії, призупинено на 2022 рік, їх тимчасово виключено з реєстру ISOPE, нових членів із росії не приймають; закрито й доступ до навчання, підвищення кваліфікації, книг і технологій. Для причетних до злочинів в Україні чи до відбору їх виконавців заборона безстрокова. Резолюцію підписав президент ISOPE Натан Гордон.

REFERENCES

1. 19 bereznia 2022 roku dlia ukraintsiv bulo provedeno vidkrytyi Vebinar na temu: "Psykholohichna protydiia dezinformatsii v umovakh Viiny z boku rf v Ukraini" za initsiatyvy vseukrainskoi platformy - Psykholohichna pidtrymka "Peremoha" [On 19 March 2022, an Open Webinar for Ukrainians on "Psychological Counteraction to Disinformation During Russia's War Against Ukraine" Was Held at the Initiative of the All-Ukrainian Platform "Peremoha" Psychological Support]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2022. 19 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/6671-psikhologichna-protidiya-dezinformatsiji-v-umovakh-vijni-z-boku-rf-v-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Mizhnarodna kompaniia Converus Inc. - rozrobnyk suchasnoho polihrafa EyeDetect pryiednalasia do inshykh kompanii i krain svitu iz zasudzhenniam viiny v Ukraini z boku rf ta pryzupynennia prodazhu, servisu

ta zastosuvannia polihrafa EyeDetect v rosii abo Belarusi [The International Company Converus Inc., Developer of the Modern EyeDetect Polygraph, Joined Other Companies and Countries in Condemning Russia's War Against Ukraine and Suspended Sales, Service and Use of EyeDetect in Russia and Belarus]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2022. 10 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/6677-mizhnarodna-kompaniya-converus-inc-rozrobnik-suchasnogo-poligrafa-eyedetect-priednalasya-do-inshikh-kompanij-i-krajin-svitu-iz-zasudzhennyam-vijni-v-ukrajini-z-boku-rf-ta-prizupinennya-prodazhu-servisu-ta-zastosuvannya-poligrafa-eyedetect-v-rosiji-abo-belarusi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Mizhnarodne spivtovarystvo polihrafolohiv (ISOPE) pryinialo rezoliutsiiu, yakoiu zasudylo viinu rf v Ukraini ta pryzupynylo chlenstvo polihrafolohiv - hromadian rf v ISOPE v 2022 rotsi, tymchasovo vykliuchylo yikh z reiestru chleniv ISOPE ta vzhylo inshi obmezhennia [The International Society of Polygraph Examiners (ISOPE) Adopted a Resolution Condemning Russia's War Against Ukraine, Suspended the Membership of Polygraph Examiners Who Are Citizens of Russia in 2022, Temporarily Removed Them from the ISOPE Register and Imposed Other Restrictions]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2022. 10 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/6678-mizhnarodne-spivtovaristvo-poligrafologiv-isope-prijnyalo-rezolyutsiyu-yakoyu-zasudilo-vijnu-rf-v-ukrajini-ta-prizupinilo-chlenstvo-poligrafologiv-gromadyan-rf-v-isope-v-2022-rotsi-timchasovo-viklyuchilo-jikh-z-reestru-chleniv-isope-ta-vzhilo-inshi-obmezhennya-shchodo-poligrafologiv-gromadyan-rf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 3. Новини інженерної психології та психотехніки

ВЛАСНІ РОЗРОБКИ

Навчальні відеоінструкції до Mobi-підлокітників Polygraph

У вересні 2021 року з'явилися перші навчально-методичні відеоінструкції до Mobi-підлокітників Polygraph (модель 1): як їх зібрати, розібрати і від'єднати від стільця ISO.

Перше відео показує порядок збирання і розбирання підлокітників; знімав його Олександр Довгаль. Модель 1 дозволяє розмістити руки обстежуваного з боків традиційного офісного стільця ISO («Призма») на висоті 29 см над сидінням, щоб зменшити статичне напруження м'язів рук під час дослідження. Матеріали, з яких виготовлено підлокітники, мають сертифікати відповідності та висновки санітарно-епідеміологічної експертизи [1].

Кадр з відеоінструкції зі збирання та розбирання Mobi-підлокітників Polygraph [1]

Друге відео присвячене від'єднанню підлокітників від стільця ISO і пакуванню в сумку-чохол для перевезення. Його зняв поліграфолог Андрій Лисенко, який сам придбав виріб. Для наочності обрали найскладніший випадок: підлокітники, приєднані до стільця з упором у технологічних отворах, тримаються міцніше, тож і від'єднувати їх довше [2].

Кадр з відеоінструкції з від'єднання підлокітників від стільця ISO [2]

REFERENCES

1. Pershe navchalno-metodychne video-instruktsiia poriadku zbirky ta rozbirky Mobi–pidlokitnykiv Polygraph (model 1). Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2021. 16 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-poligrafa/5737-pershe-navchalno-metodichne-video-instruktsiya-poryadku-zbirki-ta-rozbirki-mobi-pidlokitnikiv-polygraph-model-1 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Druhe navchalno-metodychne video-instruktsiia poriadku vidiednannia Mobi – pidlokitnykiv Polygraph (model 1) vid stiltsia ISO ta pomishchenniam u sumku-chokhol dlia transportuvannia. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2021. 16 veres. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-poligrafa/5738-druge-navchalno-metodichne-video-instruktsiya-poryadku-vid-ednannya-mobi-pidlokitnikiv-polygraph-model-1-vid-stiltsya-iso-ta-pomishchennyam-u-sumku-chokhol-dlya-transportuvannya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Читачі також шукають

- Реєстр методик проведення судових експертиз[1]
- Заява з показаннями свідка, засвідчена нотаріально: позиція Верховного Суду[2]
- 28 типових зразків заяв і клопотань до суду[3]
- Висновок експерта як доказ: правові позиції Верховного Суду[4]
- База правових позицій Верховного Суду[5]

СТАНЬТЕ АВТОРОМ ЖУРНАЛУ

Судова експертиза потребує дослідників, які не бояться складних запитань. Якщо ви науковець, судовий експерт, адвокат, психолог чи здобувач наукового ступеня, надсилайте свої статті до редакції: журнал публікує дослідження з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез наведено далі.

QR-код відкриває цей номер на сайті; архів усіх номерів[6].

ПОТРІБЕН СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ?

Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією.

Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[7] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

REFERENCES

1. Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Register of Methodologies for Conducting Forensic Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/reestr-metodik-sud-expertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zaiava z pokazanniamy svidka, zasvidchena notarialno: pozytsiia Verkhovnoho Sudu [A Witness Statement Certified by a Notary: The Position of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5752-zayava-z-pokazannyami-svidka-pidpis-yakogo-zasvidchuetsya-notarialno-v-gpk-nadannya-pokazan-svidkiv-shlyakhom-posvidchennya-notariusom-ne-spriyae-vsebichnomu-zabezpechennyu-prava-uchasnikiv-spravi-staviti-pitannya-v-tsivilnomu-protsesi-pozitsiya-verkhovnogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 28 typovykh zrazkiv zaiav i klopotan do sudu [28 Model Templates of Applications and Motions to the Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1076-zbirnik-zrazkiv-klopotan-pro-vidkladennya-rozglyadu-spravi-u-zv-

yazku-iz-vprovadzhennyam-karantinu-stanom-na-20-bereznya-2020-ta-ti-povi-zrazki-zayav-yaki-podayutsya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vysnovok eksperta yak dokaz: pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu [Expert Opinion as Evidence: Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5121-pozitsiya-vs-visnovok-eksperta-ne-e-nalezhnim-ta-dopustimim-dokazom-yakshcho-u-nomu-ne-zaznacheno-shcho-ekspert-obiznanij-pro-kriminalnu-vidpovidalnist-za-zavidomo-nepravdivij-visovok-i-shcho-takij-visnovok-pidgotovleno-dlya-podannya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Baza pravovykh pozytsii Verkhovnoho Sudu [Database of Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/baza-pravovykh-pozytsii-verkhovnoho-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Arkhiv nomeriv zhurnalu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Вимоги до статей і тез авторів

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

1. Редакція розміщує статті й тези авторів у мережі Інтернет на офіційному сайті видання. Статті й тези в журналі публікуються безкоштовно.
2. Приймаються статті (до 15 аркушів) і наукові тези доповідей (до 5 аркушів) з тематики журналу, що не публікувалися й не подавалися до друку раніше. Надсилаючи текст, автор, якщо інше не передбачено угодою з редакцією, передає журналу право на виняткову публікацію роботи на безстроковий термін і зберігає право використовувати її текст у подальших працях з посиланням на першу публікацію в журналі.
3. Автор відповідає за зміст роботи, достовірність фактичних даних, цитат, власних імен і географічних назв, а також за відсутність у матеріалі даних, що не підлягають відкритій публікації.
4. Редакція може здійснювати наукове й літературне редагування, за потреби — рецензування, і має право відхилити матеріал, що не відповідає вимогам або тематиці видання, містить плагіат чи поданий із порушенням строку. Виявлений плагіат є безумовною підставою для відхилення.
5. Протягом тижня після отримання статті (тез) редакція повідомляє автора електронною поштою про прийняття матеріалу до публікації.

ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Індекс УДК[1]; відомості про авторів: прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, країна (для іноземних авторів). Прізвище та ім’я латиницею подають за офіційними правилами транслітерації[2].
2. Назва публікації стисло відображає її зміст; анотацію подають після назви мовою публікації та українською мовою.
3. Файл Microsoft Word: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, абзацний відступ

1,25 см, береги — 2 см. Рядки: УДК; ім'я та прізвище автора (праворуч, напівжирним); установа, науковий ступінь, вчене звання, посада; назва великими літерами (посередині); анотації; текст.

4. Посилання в тексті — у квадратних дужках із номером джерела і сторінкою, напр. [1, с. 25]; список використаних джерел — наприкінці тексту за ДСТУ 8302:2015. Інтернет-посилання супроводжуються повними адресами URL.
5. Ілюстрації, графіки й таблиці розміщують безпосередньо в тексті там, де вони потрібні за змістом.
6. Структура статті: постановка проблеми та її актуальність; зв'язок із науковими й практичними завданнями; аналіз останніх досліджень; невирішені частини проблеми; мета; виклад основного матеріалу; висновки й перспективи. Структура тез: актуальність, мета, матеріали й методи, результати, висновки, список літератури.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ

Статтю (тези) надсилають з дотриманням термінів виходу номерів[3] на електронну пошту заступника головного редактора за напрямом: психологічні науки — д-р психол. наук, професор Євдокимова Н. О. (yevdokymova@ukr.net); юридичні науки — д-р юрид. наук, професор Кириченко О. А. (alankir23@ukr.net), або головному редактору канд. психол. наук, доценту, ветерану війни — учаснику бойових дій, суб'єкту ветеранського підприємництва Назарову О. А. (nazarovua@ukr.net). Назва файлу: «прізвище_стаття» або «прізвище_тези», напр. Шевченко_стаття. Студенти (курсанти, слухачі) додають скан рецензії наукового керівника. Отримання матеріалів редакція підтверджує.

Authors from abroad prepare the paper according to the publication requirements of their country, add a short abstract in Ukrainian and send a Microsoft Word file to nazarovua@ukr.net named "surname_article" or "surname_theses".

Персональні дані авторів використовуються лише для внутрішніх завдань видання й не передаються стороннім особам; надсилання матеріалів означає згоду автора

на їх обробку відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Повний текст вимог — на сайті журналу[4].

REFERENCES

1. Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK) : onlain-dovidnyk. Teacode. URL: https://teacode.com/online/udc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu : postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 27.01.2010 № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Terminy vykhodu nomeriv. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/termini-vikhodu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (*Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice*). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509; префікс DOI 10.53672 (Crossref), DOI журналу 10.53672/ej.

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Внесений Державним комітетом телебачення і радіомовлення України до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (свідоцтво серія ДК № 8355 від 09.06.2025; види діяльності: видавнича діяльність, розповсюдження видавничої продукції). Статус суб'єкта ветеранського підприємництва підтверджено витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни від 31.10.2026 № 31102026-00003569 (Міністерство у справах ветеранів України)[3].

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі» (ТОВ «Інститут психологічної експертизи і поліграфа»); міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08[2].

Галузь: юридичні, психологічні науки. **Періодичність:** 1 раз на два місяці. **Мови видання:** українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Видання пройшло державну реєстрацію як онлайн-медіа та включене до Реєстру суб'єктів у сфері медіа відповідно до Закону України «Про медіа» (ідентифікатор медіа R40-05509). Види електронних видань, їхні вихідні відомості та правила їх розміщення визначає ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості»; на електронні видання поширюються також ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» і ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості».

МЕТА, ГАЛУЗЬ І ПРОБЛЕМАТИКА

Журнал спрямований на втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації, згуртування вітчизняної професійної спільноти науковців, психологів, поліграфологів, правознавців і судових експертів навколо обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем спеціальних знань, які застосовуються в юридичній діяльності, зокрема тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Видання присвячене питанням теорії і практики судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності, сучасному судочинстві, навчанні, тренінгу, формуванню професійно важливих якостей представників юридичних професій (експертів, слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, юристів). До журналу приймаються статті проблемного характеру з цивільного, адміністративного, кримінального, кримінального процесуального та інших галузей права, а також із судової психології та інших напрямів психологічної науки, пов'язаних із судово-психологічною експертизою, використанням поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці. Редакція запрошує до співпраці докторів і кандидатів наук, молодих учених, а також усіх, хто займається науково-практичною діяльністю з цієї проблематики.

The journal is devoted to topical issues of the theory and practice of forensic psychological examination,

the use of the polygraph and other special knowledge in legal activities, modern legal proceedings, education and training of representatives of legal professions (experts, investigators, judges, prosecutors, attorneys, lawyers).

СТРУКТУРА ВИДАННЯ (ЗА ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ЖУРНАЛ)

- Реферати, анотації та бібліографічні описи щодо застосування спеціальних знань: новини науки та прикладної діяльності; міжнародний досвід і співробітництво.
- Наукові публікації (статті): теорія та історія застосування спеціальних знань; судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань; проблемні аспекти застосування поліграфа; правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності; точка зору фахівця; юридична практика; інновації наукової школи юриспруденції професора Аланкіра; сторінка вченого.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

This publication practices a policy of immediate open access to published content, upholding the principles of the free flow of scientific information and the global exchange of knowledge.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал створено у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа як ефективних інструментів сучасної психологічної науки у вирішенні найвідповідальніших правових проблем і ситуацій, а також використання інших напрямів спеціальних знань у юридичній практиці (економічних, товарознавчих, медичних, військових, криміналістичних тощо). Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання в міжнародній базі періодичних видань.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Журнал включено до інтернет-баз даних наукових видань, державних реєстрів медіа та бібліотек:

- Реєстр суб'єктів у сфері медіа (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення), ідентифікатор медіа R40-05509[4]
- Google Scholar (Google Академія)[5]
- ISSN International Centre — ISSN Portal, запис 2521-1463[6]
- Crossref — член-реєстрант DOI, префікс 10.53672[7]
- Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ)[8]
- Polska Bibliografia Naukowa (PBN)[9]

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62.
Mailing address: Khreshchatyk Str. 22, P.O. Box V-62, Kyiv-1, 01001, Ukraine.

Засновник — видавець (з усіх питань діяльності журналу): канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович; тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net.

Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна, тел. +38 (050) 493-72-81, e-mail: yevdokymova@ukr.net; д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович, тел. +38 (068) 760-60-26, e-mail: alankir23@ukr.net.

Сайт: expertize-journal.org.ua[10]; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

Електронна сторінка цього номера[1]. Джерело відомостей: сторінка «Про реферативно-наукове видання» на сайті журналу[3].

REFERENCES

1. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2022. № 2 (43). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2022. URL: https://expert-

ize-journal.org.ua/nomera/19810-2022-2-43 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vytiah z Reiestru subiektiv u sferi media shchodo online media "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi" (identyfikator media R40-05509). Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. URL: https://drive.google.com/file/d/1YG1vbKwA5qQ2HXbKIKXVNeZs4tcUPtaw/view (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : profil u Google Akademii (Google Scholar). URL: https://scholar.google.com/citations?user=EaNiTNMAAAAJ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys ISSN 2521-1463. ISSN Portal. ISSN International Centre. URL: https://portal.issn.org/resource/ISSN/2521-1463 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys zhurnalu v Crossref (prefiks DOI 10.53672). DOI: https://doi.org/10.53672/ej. [in Ukrainian].

8. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Reiestri naukovykh vydan Ukrainy. UkrINTEI. URL: http://nfv.ukrintei.ua/view/614090f159cc1d06af650872 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

9. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Polska Bibliografia Naukowa (PBN). URL: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/648237294097070b7dded6b3/9b3b60a2-d524-45ec-8e49-95ff3cacdb78 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

10. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

2022, № 2 (43) (березень – квітень 2022 р.)

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 44 с.

Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua